

De etniske rødstrømpers stille

Oprør: En gruppe midaldrende muslimske kvinder har slået sig sammen under navnet De Etniske Rødstrømper. For der skal kæmpes: Mod deres mænds misforståede regler, mod danskernes fordomme og mod ensomheden.

NOLA GRACE GAARDMAND
nola@jip.dk

Baggården er stor og frodig med træer, blomsterbuske, unge par, der soler sig på tæpper, en lille legeplads og en række bord-bænkesæt. Ved et af bordene sidder fire midaldrende muslimske kvinder i skyggen af et træ.

»Der kommer Zehra,« siger 64-årige Salwe Said begejstret, da en femte tørklædeklædt kvinde lidt forpustet kommer gående mod bordet.

»Undskyld, jeg kommer for sent, men det går lidt langsomt i varmen,« siger den 54-årige Zehra Özcan, mens de andre gør plads til hende på bænken.

»Hvorfor har du også så meget tøj på?« spørger Salwe Said og peger på den tynde strikkede vest, som Zehra Özcan har på ud over sin gulvlange, mørkegrønne kjole.

»Min numse er blevet så

stor med alderen, så jeg skjuler den med den her,« svarer hun og griner højt, så også hele bordet bryder ud i latter.

Ikke bare hyggesnak

Jyllands-Posten møder fem af de såkaldte etniske rødstrømper i gården bag deres genbrugsbutik på Blågårdsgade på Nørrebro i København.

I butikkens forreste rum er der genbrugsbutik, og i det bagerste rum er der kvindeforfælleskab. Men det er lidt svært at se lige nu for alt flytterodet.

»Indtil for nylig var butikken nemlig drevet af Kirkens Korshær, der siden 2005 har lagt lokaler til kvindernes samvær og uformelle møder. Men fra den 1. juni overtog kvinderne selv butikken. Og med midler fra Socialministeriet, Københavns Kommune, fra private fonde og med penge, som kvinderne tjener ved at lave catering og madkurser, er foreningen nu

ved at finde sine egne ben at stå på.

Hver dag kommer der mellem 20 og 30 kvinder i butikken og caféen, men ca. 150 kvinder er tilknyttet foreningen. Alle kvinderne kommer oprindeligt fra muslimske lande – Irak, Tyrkiet, Egypten, Palæstina – og langt de fleste har været i Danmark i årtier.

»Men selvom vi har boet her i mange år, er der en stor del af kvinderne hernede, som har lidt eller ingen kontakt til andre end deres familier, og mange har i det hele taget meget lidt tilknytning til det danske samfund. Det er derfor, vi er her,« forklarer den 56-årige, irakiske Manal Jacob, der er projektleder i butikken og formand for foreningen.

Men foreningen er ikke bare en kaffeklub, der mødes en gang imellem og hyggesnakker. For disse kvinder betyder butikken og foreningens ak-

tiviteter langt mere end det. Det er også derfor kvinderne har valgt at kalde sig De Etniske Rødstrømper.

»Det her er i den grad et oprør. Vi vil ikke bare sidde derhjemme eller gøre, hvad der bliver sagt. Selvom mange kvinder ikke kan dansk eller ikke har en uddannelse, har de ressourcer, bare på nogle andre områder. Her prøver vi at bruge alle de ressourcer, kvinderne har,« siger Manal Jacob.

Amager var som udlandet

De fleste af de tilknyttede kvinder bor selv i nærområdet på Nørrebro, og for manges vedkommende var netop Nørrebro rammen for hele deres verden, før de begyndte at komme i butikken.

»Mange kvinder, der har boet her i mange år, går aldrig ud af det her område. De har jo alt her: Etniske butikker, etniske slagtere, de har deres familier her, og er i det hele taget temmelig ensomme som hjemmegående,« siger Manal Jacob fra bordet under træet, mens de andre kvinder nikker genkendende.

Så da foreningen første gang arrangerede en fællestur uden for Nørrebro, var det for mange af kvinderne

FAKTA

Ishtar – De Etniske Rødstrømper

Foreningen begyndte som et initiativ under Kirkens Korshær, der i 2005 åbnede en genbrugsbutik i Blågårdsgade for at afhjælpe kriminaliteten i området. Nu driver kvinderne selv butikken.

Kvinderne tjener penge på at lave catering og kurser i mellemstlig madlavning.

Gruppen får støtte fra bl.a. Oak Foundation, Follow the Women, Københavns Kommune og Socialministeriet.

fuldstændig uvant at bevæge sig væk fra kvarterets trygge rammer.

»Første gang vi tog til Amager strand, var det, som om de var rejst til udlandet,« siger Manal Jacob, og de andre kvinder griner.

Men de første små udflugter – til Bakken, til Amager Strand, til Malmö – satte en lavine i gang i gruppen.

»Nu rejser vi alle mulige

steder hen,« fortæller den 55-årige Nadia El Degwy, der kom fra Egypten for 30 år siden. Kvinderne har bl.a. været i Berlin, Nice, Istanbul og Barcelona, og hver gang sparer de selv op i løbet af året og finder de billigste all inclusive-charterrejser uden for sæsonen, der er til at betale.

»Mange kvinder rejser kun til hjemlandet i sommerferien – men det er ikke sjovt for kvinderne. For de skal hele tiden gøre ting for familien: lave mad, gøre rent, passe børn. Og når sommerferien er ovre, siger de så: Det var ikke sjovt,« fortæller Manal Jacob.

»Derfor var det vigtigt for os at rejse andre steder hen og se andre ting end bare familien.«

Forbudt uden en mand

Men kvindernes rejseaktiviteter blev langtfra taget vel imod hos alle i kvarteret. Mange – både mænd og kvinder – var direkte imod idéen om, at kvinderne skulle rejse nogle steder hen uden en mand. For det var *haram*, lød formaning. Det var altså imod reglerne i Koranen for kvinder at rejse uden deres mænd, fædre, sønner eller brødre.

Fem af de etniske rødstrømper sidder i baggården til deres genbrugsbutik på Nørrebro. Fra venstre: Nadia El Degwy fra Egypten, Zehra Özcan fra Tyrkiet, Salwe Said fra Egypten og Kawakeb Hussein og Manal Jacob, begge fra Irak.

Fotos: Cécile Smetana

Kvinderne lejede i juni et sommerhus på Bornholm. 16 kvinder kørte rundt i to minibusser, som de skiftedes til at køre. Her er et privat feriebillede fra en rapsmark på øen.

Manal Jacob er en af de få af kvinderne, der ikke faster i ramadanen. Så i disse dage er hun alene om renoveringen af butikken, fordi de andre sparer på kræfterne, indtil mørket falder på, og de igen må spise.

revolution

»Men det er ikke haram,« siger den 64-årige, egyptiske Salwe Said med en løftet pegefing, som hun svinger fra side til side.

»Det siger folk bare, at det er,« tilføjer den 48-årige Kawakeb Hussein og fortsætter:

»De tror, at kvinden skal rejse med en mand, fordi de har brug for hjælp. Men vi kan godt selv,« siger Kawakeb Hussein, der kom til Danmark fra Irak for 17 år siden. Hun er gift og har fire store drenge, og da hun første gang annoncerede, at hun skulle rejse med kvindegruppen, stillede også hendes mand sig på bagbenene.

»Han ville ikke have, at jeg var af sted kun med kvinder. Han er en god mand, men han ville ikke have det,« siger Kawakeb Hussein.

»Men så sagde jeg: Jeg skal også have fri en gang imellem.« Og selvom hendes mand ikke var begejstret for ideen, gjorde hun det alligevel.

Ud i det ganske land

Foruden udlandsturene har det næsten været en endnu større åbenbaring for kvinderne at rejse rundt inden for Danmarks grænser, forklarer de. Hvert år lejer kvin-

derne nemlig et sommerhus et sted ude i landet, og gruppen har snart været på ferie i alle landsdele.

Sidste år rejste de f.eks. til Bornholm. Og da gruppen ankom med færgen – to minibusser fulde af tørklædede kvinder – blev de mødt med en del kommentarer fra tilfældige mennesker på øen: »Har I det ikke varmt med alt det tøj på?« var der én, der råbte efter kvinderne på gaden. »Hvad laver I her?« spurgte en anden fremmed i en butik.

»Der er mange fordomme mod os – men vi har også selv mange fordomme,« siger Manal Jacob og beskriver en specifik dag på Bornholm, hvor kvinderne kørte på en øde landevej og stødte på en mandlig tomler, der ville køres til byen.

»Jeg standsede bilen, men kvinderne ville ikke åbne døren for ham, fordi de var bange. Så sagde jeg: "I skal lukke ham ind i bilen! I er otte kvinder, og han er alene. Det kan I godt!" Så fordommene går altså begge veje,« forklarer Manal Jacob.

Som ringe i vandet

Kawakeb Hussein skynder sig at tilføje:

»Jeg var aldrig kommet til Bornholm, hvis ikke det havde været for de her kvinder. Men jeg elsker Bornholm, det er det smukkeste sted i Danmark, synes jeg.«

Derfor har Kawakeb Hussein netop overtalt sin mand til, at hun, manden og parrets fire store drenge selv skal leje et sommerhus på øen, når det er lidt billigere uden for sæsonen.

»Jeg tror, de synes, det er underligt, men jeg glæder mig til at vise dem Bornholm. Jeg håber, vi kan gøre det hvert år,« siger hun.

Det er netop den effekt, kvinderne ønsker, at gruppens aktiviteter vil få i kvarteret.

»Det er som ringe i vandet. Når familierne ser os gøre alle de her ting, så tænker de forhåbentligt: Det kan vi også. Allerede nu kender jeg til flere familier, som i stedet for at rejse til hjemlandet lejer et sommerhus eller rejser på charterferie,« siger Manal Jacob.

»Men det samme gælder kvinderne i kvarteret – de skal vide, at de kan selv, hvis de vil. Og det kan de forhåbentlig bedre tro på, hvis de ser os gøre det.«

FINAL SALE
SPAR OP TIL 70%

Udsalget fortsætter ...

... se samtidig masser af nye efterårsvarer!

ÅBENT MANDAG-SØNDAG 10-20
– køb også på magasin.dk

Mågasin